
 Statped

Kartlegging og videre tilrettelegging
 Bjørg S. Hoëm, Seniorrådgiver i Statped

1

Hvor begynner vi?

1. Kjenner personen de fleste bokstavene det meste av tiden?
2. Engasjerer han/hun seg aktivt under lesing?
3. Har han/hun et middel til kommunikasjon og samhandling?
4. Forstår han/hun at skriving innebærer bokstaver og ord?

 Statped

2

2

Hva kan vi gjøre noe med i morgen?

Individet

Miljøet

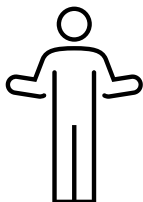

 Statped

3

3

Har du tro på at literacy aktiviteter er mulig?

- ▶ Vi ser det ikke før vi tror det!
- ▶ Vi gjør det ikke før vi har tro på det!

- ▶ Det er lettere å løfte i flokk!
- ▶ Få med deg andre på laget!
- ▶ Ha det gøy!

▲ Statped

4

4

Kartlegging av personer på emergent literacy nivå

- ▶ Kartleggingsverktøy
 - ▶ The Bridge [Microsoft Word - Exp_Bridge1005.doc \(unc.edu\)](#)
 - ▶ The Bridge (bruk av-) [Microsoft Word - GuidetoBridgeNov05.doc \(unc.edu\)](#)
 - ▶ Emerging literacy behaviours checklist [Emerging literacy behaviours checklist - Literacy for All \(literacyforallab.ca\)](#)

▲ Statped

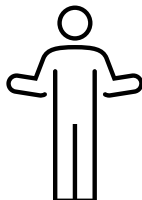
5

5

Kartlegging av literacy miljø

- ▶ Bøker
- ▶ Bokstaver
- ▶ Skriveredskap

- ▶ Tid
- ▶ Ro
- ▶ Støttende voksne

▲ Statped

6

6

Selvevaluering eller miljø evaluering

- ▶ Hva gjør jeg i dag? ▶ Sjekker du ut ferdigheter?
- ▶ Hva kan jeg endre på etter å ▶ Kan du øke mulighet for

ha deltatt på konferansen? deltakelse?
- ▶ Skap endring i egen praksis! ▶ Motivere? Leike dere mer?
- ▶ Prøv!
- ▶ Se på og evaluer responsen ▶ Framgang skjer først når du

hos han/henne? skaper muligheter.

▲ Statped

7

7

Når dere leser sammen:

- ▶ bøker ut fra hans/hennes interesser?
- ▶ bruker du hans/hennes uttrykksform?
- ▶ har han/hun tilgang til sin uttrykksform/

kommunikasjonsløsning?
- ▶ tilrettelegger du for deltakelse:
 - ▶ bla i boka
 - ▶ lese
 - ▶ kommentere
 - ▶ ... de magiske åtte

▲ Statped

8

8

Bok lest: _____	Dato	Fylt ut av: _____	Hans/hennes respons:
Hadde fokus på:			
Fang oppmerksomheten, invitere, responder			
Snakk om bokstaver			
Snakk om selve boka			
Kommenter for å invitere til deltakelse			
- Gjenfortelling av handling			
- Hv- spørsmål			
- Få fullføre setninger			
- Knytt handling til personens erfaringer			
Modellere spørsmål			
Lære nye ord			
Spørre om eleven har spørsmål			
Fokus på rim og lyder i ord			

▲ Statped

9

9

Selvstendig og selvvalgt lesing:

- ▶ tilgang til nok (20) bøker av interesse?
- ▶ får han/hun velge bok selv?
- ▶ er bøkene tilrettelagt for å kunne bla selvstendig?
- ▶ kan han/hun spørre om å få bøker/få lese?
- ▶ tid til selvstendig lesing?
- ▶ sted som gir ro til lesing?
- ▶ tilgjengelig støtte, noen å spørre/samtale med?

10

Tilgang til alfabetet

- ▶ Har han/hun tilgang til alfabetet
- ▶ Bokstavlydene
- ▶ Kan han hun utforske alfabet og lyder sammen med noen
- ▶ Kan han hun utforske alfabet og lyder selv
- ▶ Hvor, når, hvor ofte?

11

Skrive sammen

- ▶ aktiviteter hvor dere skriver sammen?
- ▶ tydeliggjør du sammenhengen mellom skriften og tale?
- ▶ opplever han/hun mestring?
- ▶ opplever han/hun at skrivningen verdsettes av andre?
 - ▶ F.eks: vises det fram, henges det opp, sendes det hjem?

12

Skrive selvstendig

- ▶ ser han/hun at du og andre skriver?
- ▶ vet han/hun hvorfor du skriver?
- ▶ opplever og erfarer han/hun hensikten med skrift?
 - ▶ F.eks. handle etter handleliste
- ▶ Hvordan er hans eller hennes muligheter for å ta initiativ til, og skrive selv i løpet av dagen?
 - ▶ er bokstaver/alfabetet tilgjengelig?
 - ▶ er alternativt blyant tilgjengelig?
 - ▶ tid til skriving?
 - ▶ kan han/hun be om å få skrive?
 - ▶ verdsettes hans/hennes skriving?

13

Har du en plan?

- ▶ Mandag
- ▶ Tirsdag
- ▶ Onsdag
- ▶ Torsdag
- ▶ Fredag

- ▶ Lese sammen
- ▶ Lese alene
- ▶ Aktiviteter med bokstaver
- ▶ Skrive sammen
- ▶ Skrive alene

14

Lag en plan!

- ▶ Mandag
- ▶ Tirsdag
- ▶ Onsdag
- ▶ Torsdag
- ▶ Fredag

- ▶ Lese sammen
- ▶ Lese alene
- ▶ Aktiviteter med bokstaver
- ▶ Skrive sammen
- ▶ Skrive alene

▶ Du kan gjøre en forskjell!

15

Veien videre?

- ▶ Kartlegg gjerne for å finne veien videre, men først og fremst:
 - ▶ Ha tro på mestring
 - ▶ tilrettelegg
 - ▶ vent og forvent
 - ▶ observer
 - ▶ gi positiv respons
- ▶ Ha det gøy sammen!

▲ Statped

16

16

17
